

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 131/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P. G., a. s. v konkurze, B., a spoločnosti D. I., K., zastúpených advokátom Mgr. D. Š., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na ochranu pred nezákonným vyvlastnením podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a na zdržanie sa iných zásahov do vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. VI Dohody medzi vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vládou Kanady o podpore a ochrane investícií publikovanej pod č. 333/1992 Zb. postupom Správy katastra Tvrdošín a jej oznámením sp. zn. Z 1162/2011 zo 6. decembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P. G., a. s. v konkurze, a spoločnosti D. I., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2012 doručená sťažnosť spoločnosti P. G., a. s. v konkurze, B. (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“), a spoločnosti D. I., K. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“, spolu len „sťažovateľky“), doplnená podaním sťažovateľky v 1. rade doručeným ústavnému súdu 20. marca 2012 vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na ochranu pred nezákonným vyvlastnením podľa čl. 20 ods. 4 ústavy a na zdržanie sa iných zásahov do vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 5 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. VI Dohody medzi vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vládou Kanady o podpore a ochrane investícií publikovanej pod č. 333/1992 Zb. (ďalej len „dohoda“) postupom Správy katastra Tvrdošín (ďalej len „správa katastra“) a jej oznámením sp. zn. Z 1162/2011 zo 6. decembra 2011 (ďalej len „oznámenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka v 1. rade podala 12. októbra 2011 na správu katastra návrh na zápis vlastníckeho práva záznamom na základe verejných listín. Správa katastra oznámením zo 6. decembra 2011 informovala sťažovateľku v 1. rade o nezapisateľnosti vlastníckeho práva na základe verejných listín (rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 S 135/2002 z 15. mája 2003, rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Sp 12/2003 zo 14. januára 2008 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 113/2008 z 18. marca 2009), pretože uvedené listiny nespĺňali náležitosti listín spôsobilých na zápis do katastra nehnuteľností z dôvodov tam uvedených.

Sťažovateľky v sťažnosti tvrdia, že „uvedené verejné listiny priamo potvrdzujú, že zápis vlastníckych práv na základe spomínaných rozhodnutí PPaLH bol v prípade nezákonný – predčasný, pričom došlo k zápisu vlastníckeho práva na základe neprávoplatného rozhodnutia. V druhom prípade došlo síce k zápisu vlastníckeho práva na základe právoplatného rozhodnutia, ktoré ale bolo neskôr v celom rozsahu zrušené a je povinnosťou správy katastra navrátiť pôvodný stav.“. V nadväznosti na uvedené

sťažovateľky tvrdia, že „podmienky na vrátenie listín Správou katastra Tvrdošín neboli splnené, preto postup Správy katastra Tvrdošín porušil základné práva sťažovateľov“.

Sťažovateľky zastávajú názor, že „vyčerpali všetky zákonom poskytnuté prostriedky, ktorými by sa mohli domáhať ochrany svojich porušených základných práv a slobôd a prostredníctvom ktorých by mohli požadovať nápravu“.

Na základe uvedeného navrhujú, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa 1, právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo na ochranu pred nezákonným vyvlastnením podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, práva na zdržanie sa iných zásahov do vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 5 Ústavy SR a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom a oznámením Správy katastra Tvrdošín zo dňa 06. 12. 2011 zn. Z 1162/2011.

2. Základné právo sťažovateľa 2, právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo na ochranu pred nezákonným vyvlastnením podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, práva na zdržanie sa iných zásahov do vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 5 Ústavy SR a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo podľa čl. VI. Dohody medzi vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vládou Kanady o podpore a ochrane investícií publikovanou pod č. 333/1992 Zb., bolo porušené postupom a oznámením Správy katastra Tvrdošín zo dňa 06. 12. 2011 zn. Z 1162/2011.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi 1 primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000 EUR, ktoré mu je Správa katastra Tvrdošín povinná zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi 1 a sťažovateľovi 2 náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 261,82 EUR, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. D. Š.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 a § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstata námietok sťažovateľiek spočíva v ich nespokojnosti s postupom a napadnutým oznámením správy katastra, v ktorom vidia porušenie svojich označených základných práv podľa ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. VI dohody.

1. Vo vzťahu k sťažovateľke v 2. rade, ktorá je podľa vyjadrení sťažovateľiek (bod 16 na strane 3 sťažnosti, pozn.) jedinou akcionárkou a majiteľkou sťažovateľky v 1. rade, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľku v 2. rade treba považovať za zjavne neoprávnenú osobu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Toto zistenie vychádza zo samotnej sťažnosti, kde sťažovateľky uvádzajú, že „*sťažovateľ I v zastúpení štatutárnym orgánom (predseda predstavenstva T. L. a podpredseda predstavenstva M. V.) dňa 12. Októbra 2011 podal Správe katastra Tvrdošín, ako príslušnému orgánu, návrh na zápis vlastníckeho práva záznamom...*“. Takisto v napadnutom oznámení správy katastra zo 6. decembra 2011 je uvedené: „*navrhovateľ P. G., a. s. v konkurze...*“. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že sťažovateľka v 2. rade nepodala návrh na zápis vlastníckeho práva záznamom, a preto nemohla byť dotknutá na svojich právach ako jediný akcionár sťažovateľky v 1. rade namietaným postupom a napadnutým oznámením správy katastra zo 6. decembra 2011.

Ústavný súd v tomto smere poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej sťažnosť nemôže podať fyzická alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv alebo slobôd iných osôb, nie svojich (I. ÚS 56/98).

Sťažnosti, v ktorých sťažovatelia nenamietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní odmieta ako podané osobami zjavne neoprávnenými (III. ÚS 41/00, I. ÚS 43/98, II. ÚS 128/95).

O návrhu podanom zjavne neoprávnenou osobou možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov.

Za návrh podaný niekým zjavne neoprávneným preto možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 26/06).

Vychádzajúc z už uvedených zistení a citovanej judikatúry ústavného súdu bolo potrebné pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka v 2. rade namieta porušenie označených práv postupom a oznámením správy katastra zo 6. decembra 2011, odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

2. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky v 1. rade bolo tiež potrebné odmietnuť, avšak z odlišných dôvodov. Podľa obsahu sťažnosti sťažovateľka v 1. rade zastáva názor, že proti napadnutému postupu správy katastra a jeho oznámeniu zo 6. decembra 2011 využila všetky dostupné a účinné právne prostriedky nápravy, ktorými by sa mohla domáhať ochrany svojich označených práv. S týmto názorom sťažovateľky v 1. rade ústavný súd nesúhlasí.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

V posudzovanom prípade týmto zákonom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250v ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonateľný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Z citovaných právnych predpisov, ako aj z judikatúry všeobecných súdov (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 9/2011 z 5. apríla 2011) vyplýva, že postup a napadnuté oznámenie správy katastra zo 6. decembra 2011 bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu zákonnosti vo forme nezákonného zásahu, a preto ústavný súd konštatuje, že vo veci bola daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o nezákonnosti zásahu napadnutého orgánu verejnej správy (správy katastra, pozn.).

Sťažovateľka v 1. rade doplnila svoju sťažnosť podaním doručeným ústavnému súdu 20. marca 2012, v prílohe ktorého doručila *„dva zväzky veľmi dôležitých dokumentov, ktoré svedčia o tom, že Správne orgány, vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. J. H., porušili naše základné ľudské práva v tom najhrubšom vydaní“*. V podaní ďalej sťažovateľka v 1. rade žiadala na základe *„anarchie správnych orgánov a orgánov štátnej moci, ktorá trvá 16 rokov a v prieťahoch v konaní naďalej pokračujú,“* priznať *„za každú žalovanú vec... sumu 33.000.- EUR“*.

Vychádzajúc z obsahu tohto doplnenia podania ústavný súd konštatuje, že toto podanie neobsahuje zmenu petitu, preto ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou považoval tvrdenia sťažovateľky v 1. rade o porušení ďalších bližšie neidentifikovaných základných práv iba za súčasť jej argumentácie v sťažnosti (obdobne III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

K namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľky v 1. rade podľa ústavy, práva podľa dodatkového protokolu a k porušeniu čl. VI dohody ústavný súd poukazuje jednak na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že

právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd, ale tiež aj na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov (v danom prípade Občiansky súdny poriadok).

Keďže sťažovateľka v 1. rade sa na príslušný všeobecný súd so svojimi námietkami proti postupu správy katastra neobrátila, ústavný súd odmietol jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde už po jej predbežnom prerokovaní, pretože dospel k záveru, že sťažnosť je v danom prípade neprípustná.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľiek predostretými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2012